

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa, tel.: 022 48 68 180, 48 68 190, faks: 022 48 68 100, e-mail: info@zbp.pl, www.zbp.pl
NIP: 526 000 09 91, PKO Bank Polski SA XV Oddział Centrum 02 1020 1156 0000 7202 0008 6215

Warszawa, 30 czerwca 2011 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

01.07.2011

Data wpływu

Pan

Lech Czapła

Szef Kancelarii Sejmu

Stanisław Pomieć

Pragnę serdecznie podziękować za przekazanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustaw dotyczących kredytu konsumenckiego i za możliwość wyrażenia opinii sektora bankowego do tego projektu.

Związek Banków Polskich wyraża negatywne stanowisko w zakresie propozycji zmiany ustaw o kredycie konsumenckim. W opinii sektora bankowego nie istnieje potrzeba wprowadzania zmian w zasadach spłaty kredytów zabezpieczonych hipotecznie i denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej. Paradoxem proponowanej zmiany ustawy o kredycie konsumenckim jest fakt, że dotyczy ona tego rodzaju kredytów bankowych, których poziom terminowej spłacalności w sektorze bankowym jest najwyższy spośród wszystkich głównych kategorii kredytów udzielonych przez banki w Polsce podmiotom prywatnym. Według danych Komisji Nadzoru Finansowego na koniec 2010 r. udział kredytów z utratą wartości (kredytów zagrożonych) w portfelu kredytów walutowych udzielonych na cele mieszkaniowe wyniósł zaledwie 1,3% i w stosunku do końca 2009 r. udział ten zwiększył się o 0,2 pkt. proc. Dla porównania warto wskazać, że w zakresie

kredytów hipotecznych wyrażonych w złotych udział kredytów zagrożonych wyniósł na koniec 2010 r. 2,8% i w ciągu ostatniego roku zwiększył się aż o 0,5 pkt proc.

Warto też podkreślić, że jednym z czynników, które wpływały na wyższą jakość kredytów walutowych, było udzielanie tego typu kredytów przez banki osobom zamożniejszym, gdyż banki wymagały większego zabezpieczenia w postaci bufora spłaty kredytu, czyli de facto wyższej zdolności kredytowej niż w przypadku kredytów wyrażonych w złotych.

Problem rosnących w 2011 r. obciążeń klientów z tytułu spłaty kredytów bankowych nie dotyczy tylko kredytów hipotecznych denominowanych w walucie obcej. W przypadku kredytów wyrażonych we franku szwajcarskim przyczyną wzrostu obciążeń jest zmiana kursu tej waluty względem złotego, nie uległa natomiast zmiana stóp procentowych w szwajcarskim banku centralnym. W Polsce od początku 2011 r. Rada Polityki Pieniężnej już czterokrotnie podwyższyła poziom oficjalnych stóp procentowych NBP, łącznie o 1 pkt proc. Analizy prowadzone w szeregu banków wskazują, że negatywne skutki dla klientów z tytułu wzrostu oprocentowania kredytów wyrażonych w walucie polskiej są często większe niż w przypadku kredytów hipotecznych wyrażonych w walucie obcej, a z pewnością obciążenia z tytułu spłaty kredytu walutowego są nadal niższe niż z tytułu spłaty kredytu zaciągniętego w takiej samej wysokości w walucie polskiej. Można zatem zastanowić się, czy w niedługim czasie pojawi się także inicjatywa poselska w zakresie zmniejszenia obciążeń klientom banków spłacającym kredyt zabezpieczony hipotecznie wyrażony w walucie krajowej?

Rosnące obciążenia z tytułu spłaty rat kredytów hipotecznych wyrażonych w walucie obcej wynika ze zmian kursu walutowego a nie z tytułu polityki spreadów walutowych prowadzonych w polskich bankach. W ostatnim roku wielkość spreadu nie uległa zmianie, natomiast zmiana kursu walutowego jest niezależna od banków, w większym stopniu jest zależna od polityki gospodarczej w Polsce i od czynników zewnętrznych.

Klienci zaciągając kredyty w walucie obcej wybierali tę opcję ze względu na niższe koszty spłaty kredytu. Powinni oni być świadomi jednocześnie ponoszonego ryzyka kursowego. Banki mają obowiązek informowania o takim ryzyku, co wynika z rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego. Nie powinno być zatem tak, że w okresie dobrej sytuacji klienci spłacają mniej i korzystają z preferencji zaciągania kredytu w walucie obcej, natomiast w sytuacji negatywnych zmian na rynku walutowym powodujących wzrost obciążeń z tytułu spłaty kredytów jest minimalizowany przez udzielanie doraźnej pomocy przez państwo. Takie rozwiązanie może prowadzić do tworzenia zachęt w przyszłości do zaciągania kredytów w

walucie obcej, gdyż klienci będą liczyć na pomoc państwa. Inne działania organów państwowych (np. Komisji Nadzoru Finansowego) zmierzają raczej w kierunku zmniejszania zachęt do zaciągania kredytów w walucie obcej.

W propozycji zmiany ustawy niezrozumiałe jest także zawarcie propozycji działania prawa wstecz poprzez objęcie tą regulacją także spłaty kredytów na podstawie umów podpisanych już w przeszłości. Nowe rozwiązania prawne powinny dotyczyć generalnie skutków finansowych w przypadku nowo zawieranych umów kredytowych wyrażonych w walucie obcej.

Zasadnicze wątpliwości pozostawia sprawa regulowania ustawowego kwestii, która jest od 2008 roku uregulowana przez nadzorę bankowego w Rekomendacji S(II) Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. *dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie*, która wprowadziła możliwość dokonywania przez kredytobiorców walutowych kredytów hipotecznych dokonywania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w walucie indeksacyjnej. Zgodnie z pkt. 5.2.4 Rekomendacji S (II) *na wniosek klienta bank powinien dokonać zmiany sposobu spłaty kredytu indeksowanego do waluty w taki sposób, aby spłata następowała w walucie indeksacyjnej. Zmiana sposobu spłaty powinna dotyczyć wszystkich rat od daty zmiany umowy. Bank nie może ograniczać w umowie kredytu możliwości pozyskania przez klienta waluty przeznaczonej na spłatę kredytu do zakresu usług oferowanych przez bank*. (obecnie kwestię tę reguluje tą kwestie Rekomendacja T). Przytoczenie przez projektodawców tego przepisu Rekomendacji niewątpliwie świadczy o tym, że projektodawcy zdają sobie sprawę z istnienia już w tym zakresie odpowiednich uregulowań.

Niezależnie od powyższego, zwrócić należy uwagę, że projekt jest niedoprecyzowany i niespójny pod względem legislacyjno – prawnym. Pomijając wątpliwy tytuł ustawy (nie chodzi w istocie o ustawy dotyczące kredytu konsumenckiego, ale o jedną regulację prawną), w samym tekście uzasadnienia znajdują się niezgodne z przepisami prawa tezy. Wbrew uzasadnieniu, obecnie funkcjonująca ustawa o kredycie konsumenckim nie ma zastosowania do kredytów zabezpieczonych hipoteką niezależnie od kwoty kredytu i w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy oraz postanowień umownych. Taki zakres przedmiotowy przewiduje wyłącznie nowa ustawa, obecnie funkcjonująca ma zastosowanie do kredytów hipotecznych do kwoty 80.000 zł i w zakresie innym niż tylko obowiązki informacyjne. Warto także zaznaczyć, że projekt ustawy zawiera propozycję wejścia w życie zmian w nowej ustawie o kredycie konsumenckim po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

podczas gdy ta ustawa z dnia 12 maja 2011 r. wchodzi w życie w terminie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia, a więc prawdopodobnie później niż nastąpi wejście zmiany ustawy zaproponowanej w analizowanym projekcie ustawy.

Mając na uwadze powyższe, Związek Banków Polskich negatywnie opiniuje proponowane zmiany i wnosi o odrzucenie projektu ustawy.

Z wyrazami szacunku

WICEPREZES
Związku Banków Polskich
dr Mieczysław Groszek

Do wiadomości:

Paweł Arndt

Przewodniczący

Komisji Finansów Publicznych

Sejm RP